

כתב יחוס זה קבלתי מבן משפחתי שקיבל אותו מר' יהושע לוי (לעוו) מנכדי ר' נחום שאדיקר. וכנראה הכוונה לר' יהושע בנו של ר' בנציון ב"ר ישראל חיים ב"ר שלמה זלמן בהר"ן ב"ר נחום. אינו ידוע לי אם הכתב שלפנינו מוכר לצאצאי ר' יהושע או עכ"פ למשפחתו הרחבה. אין הכתב שלפנינו עוסק כ"כ ביחוסו של משפחת ר' יהושע הנ"ל, והמעט שמזכיר, נכתב ונשנית במקומות וכתבים אחרים. ומה"ט סביר להניח שלא ראה בו צורך לפרסמו.

מחבר המגילה חותם עצמו אליהו זאב ב"ר אהרן הלוי והאגלי. יותר ממה שכתוב כאן לא ידוע לי אודותיו. גם על אביו ר' אהרן הלוי ואביו חורגו ר' חיים חייקא אב"ד בריסק לא באו לידי פרטים על חייהם ותחבולותיהם. הכתב שלפנינו, עיקר ענינו היא משפחת אבי אמו ר"ל משפחת מרגליות-פערל. משפחה רמה זו כמעט ונשכח מבין כתבי חוקרי הדורות למיניהם ובהיותי נצר למשפחה זו ראיתי לנכון להדיר מחדש עם תוספת הגהות והערות בשולי הדף. חלק גדול ממה שלפנינו לית בה משום חידושא בפרט החלקים העוסקים בצאצאי ר' עיקבא מאובן, שלשלת המהר"ל ומשפחת פראסט (לעוו). ברם החלק העוסק במשפחת מרגליות-פערל אין לה אח ורע ומקור נדיר היא למתעניינים ביחוס משפחה זו. חלק זעיר מהאנשים אכן מופיעים באתר ג'ואיש ג'ן תחת שם המשפחה הלועזי PERL - פרל וה"ה.

במקום שהכתב נלקח בחסר וביתר השוויתי להכתב יחוס של ר' איטשע פראסט - להלן כתי"פ (נכתב בשנות התר"ס כהעתיקה מגוף הכתב של אביו ר' אברהם אבלי ומה"ט לא בירך ברכת המתים על אותם שכבר שחל"ח) וכן השוויתי לספר היחס של ר' יצחק דוד אשר לעמיל לעווין - להלן סה"י (י"ל תרפ"ט). וחוט המשולש לא במהרה ינתק יחד כולם הודו על מסורת שלשלת יחוס שקבלו מזקני משפחתם חלקה קבלה בפה וחלק מפי כתבם. רש"ז אב"ד זלאטשוב, אחיו ר' אשר לעמיל אב"ד גאלין (אשר נשא בת דודו כמבואר לפני) ובנו מ"מ ר' שלמה זלמן כולם נמנו מבין מעתיקי השמועה ומחזיקי הכתבים. אכן אין שני נביאים מתנבאים בסגנון אחד ופעמים שזה בא בארוכה וזה בקצרה, ברם אין הבדלים משמעותיים ביניהם והדברים עניים במקום אחד ועשירים במקום אחר. דא עקא לא ראי זה כראי זה, במקום שכת"פ וסה"י הולך וסובב משפחת פראסט (לעוו), הכתב הזה עיקר עיסוקו במשפחת מרגליות-פערל. רק מחמת חיתון המשפחות באו של זה בשל זה. וכן חלק גדול מהדברים מופיע בהקדמת ספר ברית אברהם וגם הוא הוציא דבריו מאותו מקור. גם יש מקומות שתקנתי מסברא, אבל לא שלטה ידי בגוף הכתב, גדרתי דברי בתוך סוגריים. העריכה, כולל הפיסוק, הפיענוח וההגהה, כולו סברת עצמי ויש רשות לבעל דין לחלוק. לא באתי אלא להעיר, תולדותיהם וכיוצא בהם של האנשים הידועים הנזכרים כאן הלא הם כתובים בספרי דברי הימים.

ש.ר. מצאצאי משפחת מרגליות-פערל (מנ"א תשע"ז)

בעזרת השם

הקדמה לשלשלת היוחסין

הנה בהיותי עוד עול ימים שמעתי מפי אמי מורתי הרבנית מ' האגלי (חסר) גודל יקרת תפארת משפחתנו וגזעה. גם בימי חרפי עברתי דרך לונשיץ ובאתי לבית הרב הגאון מ' חיים זצ"ה אוירבאך [בעהמ"ח ס'] דברי משפט אבד"ק הנ"ל וקבל אותי בסבר פנים יפות לאשר כי ידע מקור מחצבתי. והפליא לפאר ולהלל בפני רום (חסר) מדור אחר דור. גם לפני אבי חורגי הרב מ' חיים חייקא זצ"ה אב"ד מבריסק^א הרבה להתפאר רום משפחת אמי הרבנית זצלה"ה (חסר) אותי על כבודה כי בת גדולים היא וגאוני צדיקי עולם ממשפחה המיוחסת בישראל (צריך תיקון). ומאז ועד עתה נתתי לבי לדרוש ולתור חבל משפחתנו. ותהלה לקל הצליח ה' את דרכי.

^א לא הצלחתי לזהותו. ואולי יש עליו בשם הגדולים ג' שעדיין לא יצא לאור.

ראשית פניתי אל כבוד שאר בשרי הרב הישיש מ' מרדכי מרגליות זצ"ל מבראמבערג בן הגאון ר' שלמה זצלה"ה². והוא מקור משפחתינו (?) הערה כמה דורות. גם אנא ד' לידי ספר תהל[ו]ת יעקב על תהלים מן הגאון (חסד) זלאטוועי. בהקדמתו¹ מתייחס עצמו בתפארת משפחתינו כי התחתן עמהם. גם זאת היתה לי מאת ד' כי בא לידי ספר [גבורות] הארי. בו נאמר מגודל היחוס של המהר"ל מפראג למעלה ולמטה עד לחבל משפחתינו הנודע לי. ומכולם לקטתי ובררתי (חסד) היחוס של הגאון ר' לוואי הזקן אבי זקינו של המהר"ל מפראג דור אחר דור פלוני הוליד פלוני עדי הכותב ולא כתבתי (חסד) אך מעט מזעיר כי רבים הם אי אפשר לפורטם. ומי מבני ומבני משפחתי אשר ירצה לדעת אותם ידרשם מעל ספר גבורות [הארי] ומשאר ספרים הנסמן בו. ומשם יראה כי כמעט כל גדולי ישראל אנשי מופת שזורים בחוטי זהב משפחתינו. ועתה אהוביי (חסד) מטרת הדבר אשר העירני לטרוח ולחתור אחר הדברים האלה להציג לפניכם מקור מחצבתינו אשר היא למעלה (חסד), טובת[כ]ם דרשתי למען תדעון את אבות אבותיכם. בזה יבא רגש טוב בלבבכם ובלב צאצאיכם לילך בדרכיהם ולאחוז [במעשיהם]. אודה את ד' על ימים העוברים כי לא מש תורה מפינו. ואקוה לו על ימים יוצרו כי לא ימוש גם מפינו ומפי זרעינו [מעתי] עד עולם. ויוסיף ברוב טובו וחסדו לטהר ולאמץ את לבבינו להיות מעובדי ד' ועוסקי תוה"ק מתוך עושר וכבוד ויצליחו (חסד) עדי נצח.

דברי הכותב פה ליסנא. יום עש"ק טו"ב אלול תרל"ה. אלי' זאב בלא"א הרב המנוח מ' אהרן הלוי (מטושטש) זצלה"ה ויליד (חסד) מ' האנלי זצלה"ה.

!! שלשלת היחוס !!

ה"ה הרב הגאון הגדול ר' יהודה לוואי הזקן. על לוח אבן מצבתו [כתוב] הלשון, וזאת ליהודא, לתורה ולתעודה, חכם הרזים, עוקר הרים וארזים, בקי בש"ס התלמוד ולא נמצא כמוהו בכל עולם בחריפות וזכרון. והוא מגזע הגאונים המיוחסים לאדונינו דוד בן ישי. (ושאר התוארים כתב בעהמ"ח ס' מגילת יוחסין כי לא רצה להעתיקם) [ונתבקש לישיבה] של מעלה שנת חמשת אלפים ומאתים ליצירה³ ועד היום המצבה הנ"ל בק' פראג בבית החיים.

² לא הצלחתי לזהותו ואולי זהו ר' מרדכי פערל מבראמבערג אשר הג"ר אליהו גוטמאכר (בסוף ספר אדרת אליהו ה' מכון ירושלים ח"ב ענינים שונים סי' ט' עמ' רע"ב) כתב עליו 'מחותני', גם זה לא מצאתי איך נהיו מחותנים. ולהלן מונה הכותב בין בני ר' משה לייב מרגליות בן אחד בשם שלמה מרגליות ומסמתא הוא הר' שלמה אביו של ר' מרדכי זה.

³ ה"ה ר' יעקב אורי שרגא פייביל

⁴ בנדפס אינו בהקדמה אלא בסוף הספר מבין המחבר. ועיין לקמן י"ד.

⁵ לגבי תאריך פטירת ר' לוואי ואמיתת יחוס המהר"ל כנינו כבר פקפקו רבים, וכן גמגמו על סדר יחוסו לדוד ואכמ"ל

נכדו הרב הגאון מ' חיים זצל"ה אשר היה דר בק' ווירמזע.

בנו הרב הגאון מ' בצלאל זצל"ה.

בנו הרב הגאון המקובל מ' יהודא ליב הנקרא (חסר) [מהר"ל] מפראג. נהג נשיאותו בכל מדינות מעהרען ובפוזנא ובפראג ונודע על ידי ספריו הקדושים המפורסמים.

וחתנו בעלת בתו מ' פיגלא זצל"ה היה הרב הגאון מ' יצחק זצל"ה כהן אב"ד דניקלעשפורג.

ועתה אשיבה ואגידה לכם צור מחצבתו של חתנוי ה"ה ר' עקיבא מאובן. הרב הגאון הגדול הנקרא ר' עקיבא מאובן ה' דר בפראג וה' גדול בתורה (חסר) וביחוס וכתוב על מצבת קבורתו רבינו עקיבא הכהן ונשיא מאובן ונתבקש לישיבה של מעלב קרוב לשנת רנ"ו לפ"ק^י. (חסר) גדול למראה בנוי לתלפיות והרביץ תורה בדורו של הגאון מ' יעקב פאלק זצל"ה. עוד בת אחת שמה יוכבד (התחתן) [התחתנה] עם ר' שבתי (חסר) שה' נק' ר' שעפטעל אביו של החסיד מ' אברהם הלוי בעל ספר יש נוחלין ושאר ספרים שחיבר, אביו של הגאון החסיד [בעל השל"ה]. והיחוס ההוא כבר כתוב בצואת הגאון מ' שעפטעל זצל"ה בנו של הגאון בעל השל"ה. וגם בעל ס' שפע טל"ה היה [מנכדיו].

[בנו^י] הרב הגאון מ' גרשום. וה' לו עוד אח הרב הגאון מ' גרשון אשר ממנו ה' מסתעף כל משפחת הגרשוני.

[בנו^י] הרב הגאון מ' שמשון כ"ץ זצל"ה.

בנו, חתנו של המהר"ל הרב הגאון מ' יצחק כ"ץ זצל"ה הנ"ל אשר ה' אב"ד בק"ק ניקלשפורג ומדינת מעהרין ובק' ווינא ובמדינות עסטרייך.

בנו הרב הגאון מ' נפתלי כ"ץ אב"ד בק' ניקלשפורג ובמדינת מעהרין (חסר) דליטא ובק' לובלין.

בנו הרב הגאון מ' יצחק כ"ץ אב"ד ור"מ דק' סטעפען.

בנו הרב הגאון המקובל מ' נפתלי כ"ץ אב"ד (חסר) בק' פוזנא ובפראנקפורט בעהמ"ח ס' סמיכות חכמים.

^י של המהר"ל, ה"ה ר' יצחק כ"ץ הנ"ל וצור מחצבתו ה"ה ר' עקיבא מאובן וכו'
^י גם על תאריך זה יש מגמגמין ונשברו כמה קולמסין והכותב לא דק אלא העתיק מן הבא לידו
^ח ר' שבתי שעפטל בנו של ר' עקיבא אחיו של השל"ה
^ט ר"ל של ר' עקיבא מאובן הנ"ל ויש מכניסים דור א' ביניהם
^י משמע של ר' גרשום הנ"ל. ויש מכותבי הדורות שיחסו ר' שמשון כבן של ר' גרשון וטעות היא בידם.

נכדו^{יא} (כמובא בס' תהל[ו]ת יעקב להרב הגאון דק' זלאטווע) הרב הגאון [מ'] משה ליב זצלל"ה מרגליות אב"ד דק' עקצין^{יב}. והוא היה חתן הרב הגאון מ' שלמה טריר אב"ד ור"מ דק' לאבשין^{יג}. ועוד ה' לו שלשה [אחים] א) הרב הגאון מ' יוחנן אב"ד ור"מ בק' מארקש פרידלאנד^{יד}. והשני הגאון אב"ד בגאמבינע בפרייסין^{טו} והשלישי אב"ד (חסר) (ושמם פלא ממני גם הרב מ' מרדכי מרגליות לא זכר שמם).

בנו^{טז} הרב הגאון מ' מיכל מרגליות אב"ד ור"מ בק' סגאק וה' לו [חמשה/ארבעה] אחים ה"ה הרב הגאון ר' לאזיל מרגליות אב"ד ור"מ בק' שווערזענץ^{יז} והשני הרב הגאון מ' פינחס מרגליות אב"ד בכאדזייש (אח השלישי חסר) והרביעי הרב הגאון מ' מרדכי אב"ד באסטערלעניקע בפולין והחמישי הרב הגאון מ' שלמה מרגליות ואחותם הנשואה להרב הגדול [מ'] אברהם יאסטראוו.

בנו הרב הגאון מ' אברהם מרגליות בפרוישטאט זצלל"ה^{יח}. והוא ה' חתן המאוה"ג הצדיק מ' איציק זצלל"ה [משלעשין] בן להרב החכם הכולל מו"ה אשר לעמיל שתדלן מפויזנא נכד להרב הגאון מ' יצחק איציק זצלל"ה (ו) אחיו של הרב הגאון [מ' שמואל] נאמן ד"ט ארצות, ואחיו של הגאון מ' יוחנן בעה"מ ס' אורח מישור על נזיר בני[ו] של הרב הגאון מ' מאיר קרעמניץ [אשר] ה' [בגזירת] ת"ח ועקר מדינתו ונתיישב בפולין. גם הרב מ' אשר לעמיל שתדלן בפוזנא הנ"ל ה' דור חמישי מהגאון בעה"מ ח' ס' עוללות אפרים. ואשת הרב מ' איציק משלעשין הצדיקת מ' רחל

^{יא} לא ברור איך בדיוק. אמנם היה לבעל הסמ"ח נכדים בשם מרגליות דרך בתו שפרינצא (אשתו של ר' יעקב אב"ד פוזן) אשת ר' יצחק דוב בער ב"ר צבי הירש מרגליות אבל לא מצאתי רמ"ל דידן נמנה ביניהם.

^{יב} בספר הנ"ל אינו נוקב שם משפחת ר' משה ליב. וע"כ לא עליה קסמין דהלא כמה משה ליב איכא בשוקא ומסתמא כך נמסר לו מהישיש ר' מרדכי מבראמבערג הנ"ל ואי גמרא היא נקבל. והנה ראיתי בראש ספר חידושי הר"ן על מס' בבא מציעא אשר ההדיר ר' צבי הירש דיין בעקצין תלמיד רעק"א, שכתב שהיה לו גיס אשר התגורר בעקצין ע"ש שלמה בהר"ר משה אריה לייב מרגליות. ושם ר' צבי הירש שהיה מילידי שלאנק נשא את בתו של ר' משה אריה לייב ונתמנה לדיין בעקצין. וצ"ע שלא כתב עליו 'חמי' או 'אב"ד'.

^{יג} לא הצלחתי לזהות. ואין זה ר' שלמה זלמן טריר אשר שימש בדיינות בפרנקפורט

^{יד} לר' יוחנן קרמניצר בעל האורח מישור היה בן – ר' מאיר קרמניצר (השני). ולר' מאיר היה בן ר' יוחנן (קרמניצר) אשר שימש כאב"ד מארקיש פרידלאנד לפני רעק"א. אולם לא שמענו עד כה שר' יוחנן היה נכד הסמיכת חכמים. ועוד שלקמן ברשימת יחוס ר' אברהם מרגליות כותב שר' מאיר קרמניצר (הראשון) היה זקינו של חותנו ואינו מעיר שגם הוא היה נכד. (ודוחק לומר ששני יוחנן אב"ד מארקיש פרידלאנד היו באותו תקופה. ושוב מצאתי בספר רבינו אליקים געץ [גליקסמן] עמ' י"ד בהע' ו' שמזכיר בן של ר' יוחנן בשם שלמה מרדכי קויפמאן מקאליש. וממקורות אחרות נודע לנו שהיה לר' יוחנן ב' בנים א' מרדכי וא' שלמה (אביו של מרדכי). גם השם קויפמאן חדש כאן א"ל דהיה סוחר. וכבר כתבתי בזה בפורום אוצר החכמה על הרב יוחנן ב"ר מאיר אב"ד מרקיש פרידלאנד וצ"ע).

שוב מצאתי שר' יוחנן ב"ר מאיר אב"ד מארקיש פרידלאנד הוא אחרון המסכימים לספר תהלות יעקב הנ"ל והמחבר כ' עליו 'מחותני' ומסתבר שכוונתו דרך אחיו ר' משה אריה לייב דידן. וזה דבר חדש. עיין הערה ט"ו.

^{טו} לא הצלחתי לזהות. ולפום ריהטא המכוון הוא ר' נפתלי הערץ ב"ר יששכר הלוי מרגליות אב"ד גאמבין אביו של ר' אלכסנדר יהודה (סענדר ליב) מרגליות אב"ד גאמבין. ומצינו גם שהיו מנכדי המהר"ל (וכן ראיתי שהיו מנכדי המהרש"ל וצ"ע אם א' מהם ט"ס). וגם לבעל הסמיכת חכמים היו נכדים עם השם מרגליות כנ"ל הע' י"א. אולם לא מצינו יששכר או משה לייב או נפתלי או יוחנן ביניהם. ועוד לפמ"ש כ' בהע' י"ד שם אביהם צ"ל מאיר ולא יששכר. וצ"ע בכל זה.

^{טז} ר"ל של ר' משה ליב וכו"כ במציבתו של ר' לאזל שהיה בנו של ר' משה אריה (אולם אינו מתארו כאב"ד עקצין) וכו"כ בהקדמת ספר ברית אברהם שאחיו של ר' יחיאל מיכל היה ר' לאזל וכו"כ בכתב יחוס של ר' איטשע פראסט וכו"כ בספר היחס של ר' יצחק דוד אשר לעמיל לעווין. שמו המלא ר' אברהם יקותיאל לאזל ומקודם היה אב"ד בשובין וגריידיץ. תשובות אליו בשו"ת רעק"א.

^{יז} בעה"מ ס' ברית אברהם על תהלים

^{יח} בכת"פ ד' י' מוקף בסוגריים ובהקדמת ברית אברהם אינו, אשר יעיד על מקור א' לשניהם

^{יט} כ' שהיה חתן לבנו של הלבוש" (כת"פ וסה"י). ובאמת ר' מאיר היה חתן ר' גבריאל ישראל פלאצקער אב"ד פוזן שהיה חתן ר' יהודה אריה לייב בן הלבוש.

זצ"ל היתה בת הרב הקצין מ' צבי בן הרב הקצין מ' אפרים בן הרב מ' איציק (חסר) בערך ה' דורות להרב הגדול מו"ה יואל בעל שם הזקן^{כא} (המובא בס' קטן מפעלות אלקים). ואמה של מ' רחל הנ"ל היתה בערך [שבעה] דורות מבעהמ"ח ס' עוללות אפרים. והשתלשות מאא"ז הרב מ' איציק וזוגתו מ' רחל משלעשין זצלל"ה הי' בכתובים תחת יד דודי הרב מ' אשר לעמיל אב"ד בגאלין. ולהרב מ' איציק משלעשין הנ"ל הי' לו עוד חתן הרב המאוה"ג מו"ה אברהם זצלה"ה^ה, אמן] אחותו של הרב הגאון מ' צבי הנק' ר' ר' הירש מפירדא. הוא אבי הני אחים וצדיקים (א) הרב הגאון מ' זלמן זצללה"ה [אב"ד] דק' זלאטשוב ומנוחתו כבוד שם ב) הרב הגאון מ' אשר לעמיל זצלל"ה אב"ד גאלין ג) המקובל נחום זצלל"ה אב"ד [שאדיק] ד) הרב הגאון המקובל מוהר"ר יעקב ליב זצלל"ה ה) האברך החריף הצדיק מ' ישראל זצלל"ה.

בתו הרבנית מרת האנלי. [הי' לה שתי] אחיות א' הרבנית מ' אסתר זצ"ל אשתו ש"ב הרב החסיד מ' אשר לעמיל זצ"ל והשנית מ' שרה זצ"ל אשת הרבני מ' (כאן נקטעה הכתב וחבל על דאבדין)^{כב}

^{כא} בכת"פ וסה"י נוסף דור א' שהשמיטו הכותב כאן והוא שרחל היתה בת הנגיד מוהר"ר אשר לעמיל מקלעטשווי בן הרב הקצין ר' צבי הערש וכו'. והם חשבו ולא טעו בערך שש דורות מרחל עד ר' יואל בע"ש. וכנראה בעל ההקדמה של ס' ברית אברהם גם התבלבל בזה וחישוב הדורות האלו דרך ר' אשר לעמיל מפוזנא, ואינו, אלא שנתחלפו לו אשר לעמיל מקלעטשווי באשר לעמיל מפוזנא.
^{כב} חוץ מהני ג' אחיות ידוע לנו גם על שני אחים, ר' יחיאל מיכל מרגליות ואא"ז ר' שמחה מרגליות פערל אב"ד שלעשין זצלל"ה. לר' יחיאל מיכל היה לכה"פ בן א' בשם יצחק וג' בנות. בת א' נשאה לר' שמואל פעסטנבורג שהיה אב"ד בגאלין אחרי עליית חותנו מזו"ר (ולימים? גם דו"ז מזו"ר) ר' אשר לעמיל. אא"ז ר' שמחה אב"ד שלעשין היה חתן ר' אליעזר אב"ד סאמפאלנא שגם היה חותנם של האחים ר' נחום אב"ד שאדיק ור' יעקב לייב אב"ד שלעשין וירושלים (והם היו אחי דודו ר' אשר לעמיל וכנ"ל).